

■ Een trip door het prachtige Yorkshire

York Prison Crown Court

Shambles - York

In het spoor van *Downton Abbey*

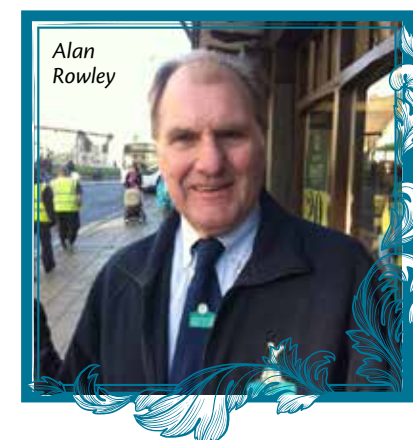
Rondrijdend door Yorkshire met een privéchauffeur waande verslaggever Patrick Bremmers zich even Lord Grantham. Helaas ligt Highclere Castle - het echte Downton Abbey - 400 kilometer zuidwaarts. Toch is in Yorkshire nog genoeg moois te vinden dat in de successerie Downton Abbey te zien is.

TEKST: PATRICK BREMMERS FOTO'S: PATRICK BREMMERS, SHUTTERSTOCK

Ik heb al héél wat Amerikaanse toeristen moeten teleurstellen die vroegen of ik ze niet even naar Highclere Castle kon brengen”, vertelt gids Alan Rowley. “Het negentiende-eeuwse kasteel dat fungeert als Downton Abbey ligt immers 350 kilometer zuidwaarts in Berkshire. Totaal niet in de buurt van Yorkshire.” Samen met Rowley - strak in pak - zijn we eropuit getrokken om enkele locaties uit *Downton Abbey* terug te vinden. Het landgoed zou volgens de bewegwijzering in de serie in Noord-Yorkshire liggen, op enkele kilometers van York en niet ver van de plaatsjes Thirsk, Malton en Ripon.

Maar helaas... Downton bestaat niet! Er wordt zelfs helemaal nooit voor *Downton Abbey* gefilmd, terwijl hier toch al heel wat film- en televisieproducties neerstreken. *Heartbeat* (SBS6) bijvoorbeeld, *Death comes to Pemberley* (binnenkort bij de NCRV) en *Harry Potter*. Rondrijdend door de groene valleien met je eigen privéchauffeur waan je je gemakkelijk Lord Grantham zelf. Zeker omdat Rowley qua uiterlijk wel een broer van butler Carson kon zijn. Maar wat blijkt? Onze gids heeft nog nooit een aflevering van *Downton* uitgekeken! “Het is meer iets voor mijn vrouw,” zegt hij droogjes.

Alan Rowley

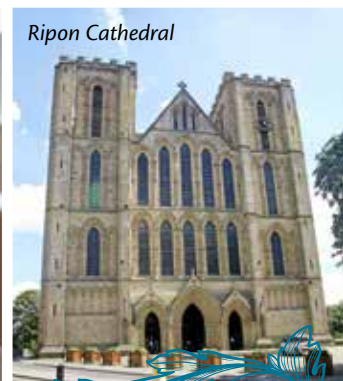
THIRSK

Onze speurtocht begint 37 kilometer ten noorden van York in het plaatsje Thirsk. Typisch zo'n stadje waarheen Mrs. Patmore elke maandag zou afreizen om inkoop te doen op de gezellige weekmarkt boordevol kraampjes met konijnen, kippen en verse groenten. Thirsk telt 4500 inwoners, waarvan dierenarts Alfred James Wight tot nu toe de bekendste was. Zijn plattelandsromans, geschreven onder het pseudoniem James Herriot zijn wereldberoemd. Tegenwoordig kun je nog steeds de praktijk bezoeken. Het is nu een museum: The world of James Herriot (www.worldof-jamesherriot.com), dat jaarlijks 28.000 bezoekers trekt. Begin november is het

er erg rustig, op de typisch jarendertig-muziek na, die vanuit de huiskamergrammofoon door de gang schalt. “Veel bezoekers zijn veeartsen die het vak kozen omdat ze vroeger de boeken lazen”, zegt directeur Ian Ashton. “Anderen komen vanwege de televisieserie, waaraan ze nog altijd warme herinneringen hebben.” Speciaal voor hen is de filmset nagebouwd, compleet met de bekende huiskamer. Niet schrikken als bij het verlaten van dit museumgedeelte plotseling de zwarte antieke telefoon rinkelt. Wanneer je 'm opneemt klinkt aan de andere kant de overspannen stem van een boer. Of we zo snel mogelijk kunnen langskomen: zijn koe moet kalven. Gelukkig is het een bandje.

RIPON

We vervolgen onze *Downton*-tocht en komen terecht in het pittoreske marktstadje Ripon, thuisbasis van Matthew Crawley's advocatenfirma. Al vanuit de verte doemt de ruim 1300 jaar oude Ripon Cathedral op, gebouwd op een Saksische crypte. We zijn nog wat vroeg voor de Ripon Hornblower, maar ook vanavond is hij ongetwijfeld weer van de partij. Klokslag negen uur, 365 dagen per jaar, blaast hij er op zijn hoorn, op elke hoek van de straat van het vierkante marktplein. Al duizend jaar lang.

Ripon Cathedral

Rawley: “De Ripon Hornblower werd aangesteld om ‘s nachts over de bevolking te waken. Om de mensen gerust te stellen en omdat hij zijn geld dubbel en dwars waard was, werd ‘m gevraagd elke avond voordat hij aan zijn ronde begon op de hoorn te blazen. Een traditie die nog altijd wordt voortgezet.” De personages uit *Downton* hebben ‘m vast gehoord op een vrij avondje.

KIRKBYMOORSIDE

Een ander plaatsje is het piepkleine Kirkbymoorside (3444 inwoners). Hier was Mr. Bates werkzaam in de pub The Red Inn, nadat zijn echtgenote Vera hem dwong Downton te verlaten. Ter plekke moeten we echter constateren dat de échte Red Lion Inn is opgedoekt, of misschien zelfs nooit heeft bestaan. “The Red Lion? Nooit van gehoord”, zegt Lynsey achter de counter bij bakkerij Thomas of York. En *Downton*, nee daar kijkt ze niet meer naar. “Na het eerste seizoen werd het toch minder.”

YORK

Veel méér *Downton*-aanknopingspunten vinden we in York. Met zijn kleine middeleeuwse straatjes en donkere steegjes zo uit een kostuumdrama van Charles Dickens ontsproten en de ideale plek om je even in een andere tijd te wanen. Het is mistig en vroeg donker als we de oude winkelstraat The Shambles betreden, waaraan de talloze veertiende-eeuwse vakwerkhuisen liggen met hun elkaar bijna aanrakende bovenverdiepingen. Talloze schattige winkeltjes vol snoepgoed en curiosa bepalen het straatbeeld,

waardoor je bijna vergeet dat York ook de plek was waar Mr. Bates ooit gevangenzat in York Prison (hoewel de opnamen daarvoor dan weer plaatsvonden in Lincoln Castle in Lincolnshire). Wie zich even wil voorstellen hoe koud en hoe eenzaam Bates zich voelde toen de grote zwarte celdeur achter ‘m dichtsloeg, spoedt zich naar het York Castle Museum, waar je de cel kan bezoeken waar struikrover Dick Turpin gevangenzat. Om daarna gauw bij te komen in Bettys Cafe Tea Rooms (www.bettys.co.uk/bettys-cafe-tea-rooms/afternoon-tea), de plek waar Lady Rose chocolaatjes koopt voor de Russische vluchtelingen. “Wat een Lady Rose of Lady Mary hier zou bestellen?”, herhaalt manager Una Heron onze vraag. “Waarschijnlijk Bettys chocolates of Bettys champagne truffles, die toen - en vandaag de dag nog steeds - een buitengewoon luxeartikel waren.” Bettys Tea Room werd in 1919 opgericht door de Zwitser Frederick Belmont. Waarom het etablissement Bettys heet, weet overigens niemand. Maar dat het nog steeds een daverend succes is, mag blijken uit de lange rij wachtenden binnen en buiten op de stoep. Plannen om speciale *Downton*-chocolaatjes op de markt te brengen, zijn er nog niet. “Maar”, zegt Horn, verheugd met alle aandacht voor de chique lunchroom-annex-restaurant, “We hebben wel al Bettys Rose & Violet Creams.”

CASTLE HOWARD

Wie zich echt even ‘lord of the manor’ wil wanen, begeeft zich richting de Howardian Hills, waar heel wat grote

landhuizen liggen. Met als grote trekpleister natuurlijk Castle Howard. Zelfs in de kille novemberzon blijft het kasteel, bekend uit *Brideshead revisited*, imponeren. “Dankzij *Downton* willen bezoekers steeds vaker weten hoe het leven er ‘benedenshuis’ aan toeging”, vertelt woordvoester Hannah Cooke. “Helaas heeft een grote schoorsteenbrand in de jaren veertig de bediendenvertrekken vernietigd, dus is er weinig over.” Toch geeft het kasteel, als je vanaf de trappen uitkijkt over de groene heuvels, een uitstekend beeld van hoe het voelde om een steenrijke aristocraat te zijn. En als je dat niet genoeg vindt, dan kun je nog altijd een kamer boeken in het enige vijfsterrenhotel in de omtrek, het luxeuze Cedar Court Grand Hotel in York. Bij logeren in het penthouse is een eigen butler bij de prijs inbegrepen. Erg sfeervol (en betaalbaarder) is het Middletons Hotel in Skeldergate, op loopafstand van het centrum.

[DOWNTON ABBEY | ZATERDAG | NPO 2 | NCRV | 20.10]

Voor meer informatie:
www.castlehoward.co.uk
www.middletonsyork.co.uk
www.yorkshirestruetours.com
www.yorkshire.com

Deze productie kwam tot stand met
 medewerking van jet2.com en
 Welcome To Yorkshire